

"DANSKEREN"

— is —

THE ONLY SEMI-WEEKLY DANISH NEWSPAPER Published in U. S. A. It is owned by United Danish Evangelical Church and published by Danish Lutheran Publishing House, Blair, Neb.

Danskeren

"DANSKEREN"

er det eneste danske Blad i Amerika, der udgaar TO GANGE OM UGEN udgivet af Danish Lutheran Publishing House, Blair, Neb. Prøvenummer sendes frit paa Forlangende.

Nr. 84.

Blair, Neb., Tirsdag den 22. Oktober 1912

21. Aarg.

Samsundsmorale.

Som Borgere i dette Land, og da særlig som kristne Borgere, maa vi ikke være ligegyldige for Samsundsmorale. Vi har med Hensyn til Moralitet alle alene Pligter enhver imod sig selv og sine nærmeste, men imod det hele Folk. Men saa bliver Spørgsmaalet, hvorledes vi bedst skal eller kan udøve saadan Pligt. Det synes, som Dean Hart, om han skulde svare paa dette Spørgsmaal, vilde sige: Gennem den offentlige Skole. Saaledes kommer han til at give vort offentlige Skolesystem Skylden for, at Samsundsmorale er dalet og saa anbefaler han Religionsundervisning i Skolerne. At der skal Religion — vi foretrakker at sige kristendom — til, det er vi fuldt ud enig med ham om; men et Spørgsmaal for sig er det, om kristendommen skal gøres sin Indflydelse gældende gennem offentlige Skole. Vi vil minde om det Ord, vor Herre Jesus sagde til sine Disciple: "I ere Jordens Salt, I ere Verdens Lys."

i stor Udstrækning, men særlig ogsaa mange tyske Luthere berømter sig af samme Frihed og Ret. Da om nu vi danske i Reglen er for saa paa et Sted til saadan selv helt at paatage os vore Børns Undervisning, saa staar der andre Midler til vor Raadighed. Der er baade Søndagsskole, Lørdagsskole, Feriebørnskole og saa vore Ungdomsskoler, lad os benytte, hvad vi har. Mon ikke alligevel Mr. J. J. Hill er ret paa det, naar han giver sine Tusinder til Støtte netop for private kristne Skoler eller Skoler, der styres og styret af Kirkefolkene? Mon det ikke lønner sig bedre at tænke og arbejde i den Retning — at tage os sammen og drive vore kristne Ungdomsskoler med Kraft end at spekulere paa det umulige — kristendomsundervisning i Kommuneskolen? Vi spørger; thi det er jo netop det, Mr. Hill siger, at det er til den Slags Skoler, vi maa se hen for de bedste Borgere — altsaa ogsaa for Samsundsmoralens Fremme. Men vor hovedsagelige angaaende den Sag maa vi gemme til næste Gang.

Balkan-Krigen.

De fire førnævnte Magter har nu alle erklæret Tyrkiet Krig. Tyrkiet synes at være ikke mindre krigshvinden. Athen, 18. Okt. — Grækenland varslagde i Dag Formiddag sin Gefandt i Konstantinopel at overrafte Porten dets Stridsklæder. Det ønskede at staa sammen med sine tre allierede Magter paa Balkan. Samtidig med Stridsklæderne til Tyrkiet sendte Grækenland en broderlig Brev til Montenegro, Serbien og Bulgarien. Serbien sendte Tyrkiet sin stridsklæder i Aftes. Bulgarien fulgte efter, og Montenegro havde som bekendt erklæret Tyrkiet Krig for flere Dage siden. Tyrkerne og Grækerne begyndte at støde hin imod hin hele Grænsen. Der jubles over en Vedrigt, som to græske Skibe paa de Vestre Afgrænsninger i Aftes angreb og tog sig af Tyrkiet og Grækenland. Videre mener man at Tyrkiet vil koncentrere sin Styrke og angribe Bulgarien, for Serbien kan komme sin Allierede til Hjælp. De britiske Autoriteter tror, at Krigen vil blive kort, fordi de førerende Lande har saa vanskelig ved at opdrive Pengene. Bulgarien kunde for kort Tid siden ikke sige ja langt en lille Sum i Paris, og ikke bedre gif det Tyrkiet, da det forrige at laane Pengene i New York og Paris. De andre Lande er lignende stillede. Man tror, at Krigen vil udvælge sig til at blive en Landkrig mellem Bulgarien og Tyrkiet og en Sefrig mellem Tyrkiet og Grækenland. Videre mener man at Tyrkiet vil koncentrere sin Styrke og angribe Bulgarien, for Serbien kan komme sin Allierede til Hjælp.

garnen formelt Krig i Saar. Regeringen tilbageleverede den jerske og den bulgariske Minister deres Kredittiver og overrafte de to Legationer en Note, hvori den siger, at det er under de nuværende Omstændigheder en Umulighed at opretholde Freden længere. Da Serbien erklærede Krig, paarderede en stor Wenneflemangde gennem Belgrads Gader syngende og raabende Hurra. Sofia, Bulgarien, 18. Okt. — Stora Ferdinand begav sig i Saar til sin Arnes Hovedkvarter nær ved den tyrkiske Grænse. Berlin, 18. Okt. — Tyrkiet har trukket sine Pengesumme, ud af de tyske Banker. Efter hvad der fortæller \$17,500,000. Pengene blev deponeret i Tyskland under Sultan Abdul Hamids Regering og blev betragtet som et Stridsfond. Guldet er nu paa Vej fra Konstantinopel og det bringes til Konstantinopel paa et Dampskib. Unger, 18. Okt. — Nire græske Stridskibe ledt af den græske Dampskib "Macedonia", der har om Bord Græker, Bulgarer og Serbere, som kommer fra Amerika for at deltage i Krigen. Skibet kom hertil fra New York Onsdag Aften og fandt her fire stridskibe, som Grækenland havde købt i England.

Jare for Religionskrig.

Jare for Religionskrig. London, 18. Okt. — Bladet "Time's" korrespondent i Sofia siger, at Balkan-krigen vil blive mere en Religionskrig end en Macetrig. Det vil blive en Krig, hvor der ingen Varnenhjertighed vil blive vist, en Krig fuld af de værste Grusomheder. Efter hvad der er telegraferet til "Chronicle" fra Konstantinopel, afslaar Tyrkiet Forslaget om en europæisk konference. Et andet Telegram til samme Blad siger, at Montenerne har taget en tyrkisk Skilling nær Darabold og fra Søjerne bombardere denne Bæjning hele Forsdag. En Skamp fandt Sted paa Saen ved Scutari mellem et montenerinsk og et tyrkisk Skib, og det tyrkiske Skib tog Flugten. De britiske Autoriteter tror, at Krigen vil blive kort, fordi de førerende Lande har saa vanskelig ved at opdrive Pengene. Bulgarien kunde for kort Tid siden ikke sige ja langt en lille Sum i Paris, og ikke bedre gif det Tyrkiet, da det forrige at laane Pengene i New York og Paris. De andre Lande er lignende stillede. Man tror, at Krigen vil udvælge sig til at blive en Landkrig mellem Bulgarien og Tyrkiet og en Sefrig mellem Tyrkiet og Grækenland. Videre mener man at Tyrkiet vil koncentrere sin Styrke og angribe Bulgarien, for Serbien kan komme sin Allierede til Hjælp.

Konstantinopel, og Berne Djuma, Garnia og Tjarevieto. Tyrkiske Tropper gaar over den bulgariske Grænse og begynder Marchen imod Sofia, Bulgariens Hovedstad, og Philippopolis. Væder af Tyrter masjatrører Indbyggere i tre jerske Byer. Forenede bulgariske og jerske Tropper marcherer imod Utkub og kampen, som de strider frem. Tyrkerne slaar Montenerne tilbage ved Scutari-Saen. Ti Tusinde albaniske "tribesmen" (halcivilliserede Albanere) slaar sig sammen med Tyrkerne ved Scutari. Græske Tropper overfrier den tyrkiske Grænse uden Modstand, og begynder Marchen imod Salonika med Adrianopel som Endemaal. Montenerne indtager Rorter og den albaniske By Tarboch. Den jerske Kronprins indtager den tyrkiske By Vujanovatz. Strig-Ungar erklærer sin Neutralitet i Note til Rusland. Kong Peter af Serbien udtaler sig i et Manifest.

Guvernør Johnson i Chicago.

Saa taler til Tusinder under Politivagt. Chicago, 19. Okt. — Guvernør Siram W. Johnson, de Progressives Vicepræsident, endte sine to Dages Taleprogram her i Aften, omgivet af en Politivagt. Han havde en Skare af Tusinder som Tilhørere ved Slutningsmødet, der holdtes paa West 12. St. og Ogden Ave. I Aften, han talte i, havde Tilstedeværelse for 6000 a 7000 og det var valdfuld, saa mange maatte staa op. Guvernøren havde imidlertid med sig fra Roosevelt; han talte om de Progressives Duffer og Senfigter. "Vi har været regeret af store Korporationer", sagde han, "kontraheret af dem, som om vi var en Del af deres Enterprise. Men vi har sluttet med at kæmpe Skinkamp. Nu kæmper vi for levende Mærkelagter. I forhold til alle Regeringslager har vi taget Standpunkt, saa alle kan læse det. Vi insisterer, at den uafhængige Regering, der saa længe har kontrolleret denne Nation, skal afløses og folkelig Regering skal have det. Vor Sag falder paa det højeste og bedste og nobleste i Wennefleklogen. Vi agter at gøre dette Land bedre stiftet for Mand og Kvinder at leve i."

Jorden rundt.

Den juridiske Forening i Finland har udnavnet Professor Dr. jur. Laufen i København til Præsident. En Wijs Wilson, der nylig er død, har testamenteret 75,000 Kr. til de engelske Valgretsindviiders Foreninger. Suezkanalen uddybes, Montreal, 2. Oktober. William Martin, Direktøren for Suezkanal-Selskabet, har meddelt, at Suezkanalen skal uddybes til 36 Fods Dybde. Arbejdet skal paabegyndes snart. Hvergfred, Berlin, 2. Oktober. Til "Tagel" telegraferes fra Odesa: Et Hvergfred i Nærheden af Odesa har ødelagt 24 Huse og dræbt 18 Personer, og ligesaa mange ligger endnu under Ruinerne. De godtroende Sparere, Paris, 2. Oktober. Politiet har i Dag arresteret en Børspekulant ved Navn Leduc, der har bedraget en Mængde Smaafolk for deres Sparepenge, i alt 1,200,000 Francs, og bortsvilet Pengene paa Børsen. Dræbt Njvere, Johannesburg, 6. Oktober. Njveren Ernst Mig, som i Eftermiddag var gaaet op med sin Filmemaskine og med sin Montor som Passager, styrtede ned fra en Højde af 200 Meter. Begge Njvere dræbtes. Storm i St. Petersburg, Berlin, 1. Oktober. Til "Berl. Tagel" telegraferes fra St. Petersburg: Som Nølge af en voldsom Storm, der har rælet i Saar, er de lavere Dele af Bøen overvannet. 8 Framme med Ladning er sunket paa Nevafloden. Mange gamle Træer er væltede. Vedragerik General dønt, Berlin, 2. Oktober. Til "Kokafanz" telegraferes fra St. Petersburg: General Kharasjov er paa Grund af Vedragerier under den russiske japaniske Krig af Militærdienstolten i St. Petersburg dønt til Tab af Adel, Rang og Ordener samt til 3½ År Tjeneste i Arrestantombauguet og til at betale 340,000 Mark. Det Valdemar Bousenske System. Wiener-Madene meddele, at den strig-ungarske Bær og Maade for Tiden gar Forlig med den Valdemar Bousenske Opfindelse nede ved den Dalmatiske Kyst, og at Forligene er faldet saa heldigt ud, at der er grundet Formodning om, at det danske System indføres der. Jernbaner i Kina, London, 4. Oktober. Til N. B. telegraferes fra Peking: Velgikse Kapitalister har afsluttet Overenskomst med Kina angaaende et Laan paa 250 Mill. Francs til Bygningen af en Jernbane mellem Honanfu og Tianfu med en Fortættelse til Tantscheou og Saitcheou. Jernbanen skal hene som Sikkerhed for Laanet. Omien Tantscheou-Saitcheou skal danne Stammen for Sunjatens Jernbanesystem. Persisk Raivitet, Teheran, 3. Oktober. Den persiske Udenrigsminister agter overfor den engelske og den russiske Gefandt at udiale sin Beslagelse over, at den persiske Regering ikke er bleven opfordret til at deltage i Konferencerne paa Val-moral, der saa nede berørte Persiens Forhold. Udenrigsministeren vil endvidere henstille, at Persien ved frem-

tidige Forhandlinger tages med paa Maad. Kina og Mongoliet. Til "Daily Telegraph" telegraferes fra Peking, at der den 6. Oktober skulde afholdes en Konference i Tchangtschifu mellem de mongolske Tyrter og de manchuriske Guvernører. Paa Konferencen skulde det østlige Mongoliet tilslutning til Republikken Kina højtidelig proklameres. I de sidste Uger har der fundet 10 Kamp Sted mellem Mongolerne og Kineerne, hvorved Mongolerne blev slaede og mistede herved 400 Mand. Forsrede Valgretsindviider. Forlebet foreslået der i Wales meget stormende Scener under et Møde, som afholdtes af Minister Lloyd George. Kanatisk Valgretsindviider afbrød uophørlig Ministeren, og til sidst blev Publikum saa oprørt herover, at Valgretsindviiderne fjernedes med Magt. Udenfor Lokalet stede der nu alvorlige Spektakler, idet nogle raende Wenneflekter ved Kladderne af Stemmeretsindviider. Det vilde sig nemlig, at disse havde anstiftet sig Klæber, som var udsprejrede og forsynede med Naale. Voldsstyrer i Finland, Helsingør, 3. Morges arresteredes Wiborgs Borgemeister, Jagerström, samt Raadmændene Palmroth og Luander, som alle med Tøget N. 10 jertes til St. Petersburg. En Forsamling paa flere Tusinde Wenneflekter holdede dem paa Banegaarden. Borgemeister Jagerström udtalte nogle Ord til de forsamlede. Politimesteren forsøgte imidlertid at hindre ham deraf. Kontorchef Jagerström stikker stadig arresteret i St. Petersburg.

Typhoon paa Filippinerne.

Under 20. ds. meldes fra Manila, at over 1000 Wenneflekter er omfornne i en Typhoon, som hjemstogte Gruppen den 16. ds. Fire identificerede Amerikanere, tre Mand og en Pige er blandede de omfornne. Et Dampskib forliste ud for Ceadente, og femten Vig drev i Land derfra. Berne Pao, Diana, Tolledo, Maasin og Cicalente er saa godt som udslættede. Sidste "Straw"-Vot. Følge "Chi Rec. Ser." i sidste Uge optagne Prøvestemning er Wilson fremdeles den ledende blandt Præsidentkandidaterne, Wilson tilfendes 35 Stater med tilfammen 429 Elektoratstemmer, Roosevelt 7 Stater med 78 Stemmer, Taft 3 Stater med 11 Stemmer, Wilson 3 Stater med 13 Stemmer. Men Bladet gør opmærksom paa de "stavle" — hvem vil de stemme for? De kan gøre Udsag. Sidste fra Krigen. Under 19. Oktober berettes i Kort- hed over London: Bulgarene indtager Mostapha-pacha, 17 Mil fra Adrianopel, Tyrkernes stærkeste Fæstning Vest for Sidste fra Krigen. Under 19. Oktober berettes i Kort- hed over London: Bulgarene indtager Mostapha-pacha, 17 Mil fra Adrianopel, Tyrkernes stærkeste Fæstning Vest for